

Utredning angående alternativa utbetalningsformer avseende bidrag till avlägset boende djurägare

Håkan Gehlin, Örjan Svensson
5 mars 2004

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Innehåll

	Sida
1. BAKGRUND OCH UPPDRAG	3-4
2. UPPDRAGETS FÖRUTSÄTTNINGAR	5-8
3. ROLLER OCH AKTÖRER	9-10
4. KORTFATTAD REDOGÖRELSE FÖR EXISTERANDE RUTIN	11-14
5. KORTFATTAD BESKRIVNING AV TÄNKBARA ALTERNATIV	15-21
6. ANALYS OCH UTVÄRDERING AV TÄNKBARA ALTERNATIV	22-30
7. SAMMANFATTNING OCH REKOMMENDATIONER	31-35

---

1. BAKGRUND OCH UPPDRAG

Öhrlings

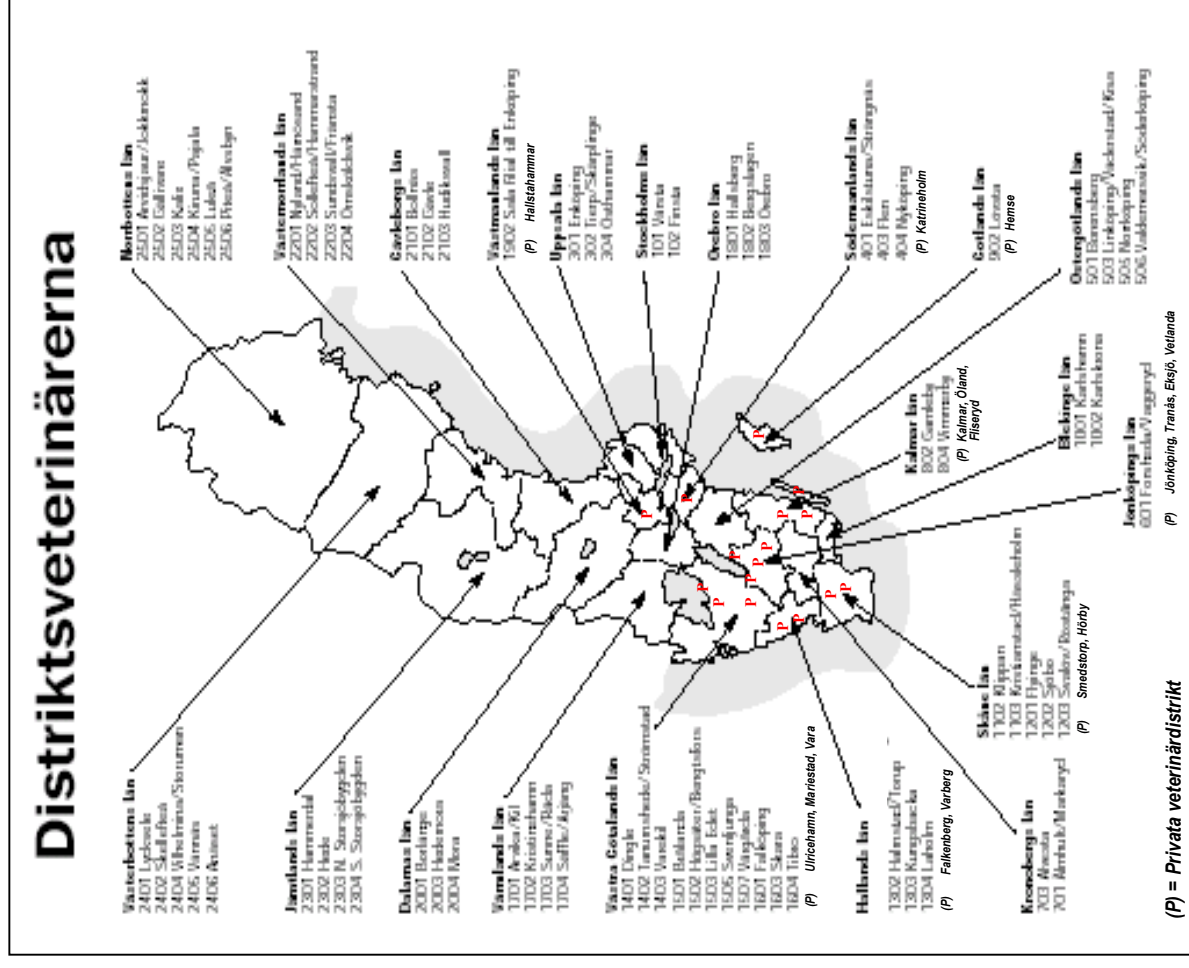
PRICEWATERHOUSECOOPERS

Bakgrund

- Den statliga Distriktveterinärorganisationen (DVO) utgör en avdelning som är direkt underställd generaldirektören på Jordbruksverket (SJV). Direkt underställd DVO-chefen finns 72 Stationer med vardera en stationschef. Stationernas praktikområden är fördelade på 80 veterinärdistrikt från Norrbottens län i norr till Skåne län i söder. Till stationerna finns 20 s.k. satellitveterinärer knutna, d.v.s. personligt placerade veterinärer som rent fysiskt sitter på annan ort än stationsorten. Slutligen finns 10 s.k. filialer för hästar och sällskapsdjur som har öppet 1-2 dagar/vecka.
- SJV skall genom distriktveterinärorganisationen (DVO) tillhandahålla en kostnadseffektiv riktstäckande akut djursjukvård. För att klara sin uppgift erhåller DVO ett statligt anslag på totalt c:a 90 mkr per år. C:a 7 mkr av totalanslaget utgår som bidrag för resor till avlägset boende djurägare. Bidraget syftar till att minska kostnaderna för animalieproduktionens djurägare om avståndet till veterinär överstiger 30 km enkel resa och inställelsetiden överskrider 30 minuter. I förutsättningarna ingår att DVO erbjuder riktstäckning, året runtverksamhet och beredskap. I nuläget är det endast den statliga distriktveterinärorganisationen som kan utnyttja det statliga bidraget riktat till avlägset boende djurägare.

Uppdrag

- Öhrlings PricewaterhouseCoopers (ÖPwC) har på uppdrag av SJV fått i uppdrag att självständigt utarbeta förslag till olika alternativa former för att organisatoriskt och administrativt hantera utbetalning och kontroll av bidrag till avlägset boende djurägare oavsett om tjänsten utförs av den statliga distriktveterinärorganisationen eller av en enskild veterinär. De alternativa förslagen ska analyseras utifrån konkurrensneutralitet, administrativ börda och intern kontroll.

---

2. UPPDRAGETS FÖRUTSÄTTNINGAR

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Generella krav

- Enligt givna förutsättningar från uppdragsgivaren (SJV) och ”den veterinära samarbetsgruppen” på Jordbruksdepartementet ska följande villkor uppfyllas av de privata veterinärer som ska komma i åtnjutande av bidraget:
  - Ersättning ska utbetalas till de veterinärer som bemannar ett distrikt enligt den distriktsindelning som är beslutad sommaren 1995.
  - Bidrag ges för såväl resor under dagtid samt under beredskapstid (jourresor).
  - Ersättning utbetalas till veterinär för tid utöver 30 minuters inställelsestid och längre avstånd än 30 km till enskild djurägare. Dock gäller att vid besök hos flera djurägare ska restid och avstånd först fördelas mellan djurägare på samma dagstur innan anslaget kan komma ifråga. Således fördelas t.ex reskostnad och inställelsestid mellan två djurägare på 40 km avstånd och 36 minuters inställelsestid så att båda betalar för 20 km enkel resa och vanlig inställelsestid dvs 30 min.
  - Veterinärerna ska ingå i ett jour- och beredskapssamarbete som garanterar djurägare veterinär service dygnet runt, året runt.
  - Praktiken ska vara allmän praktik dvs samtliga djurslag ska behandlas i enlighet med de krav som ställs på DVO.
  - För att komma i åtnjutande av pengar i anslaget ska en ansökan ske till Djuravdelningen på SJV med uppgift om praktikområde, praktikens omfattning och eventuella samarbetspartners.

Organisatoriska grundalternativ

- För att ett jour- och beredskapssamarbete ska kunna upprättas som garanterar djurägare veterinär service dygnet runt och året runt kan följande organisatoriska alternativ komma ifråga:
  - Privata veterinärer samarbetar med DVO inom den gällande distriktsindelningen och inom samma jour- och beredskapsplan som DVO.
  - Privata veterinärer etablerar själva eller genom samarbete med andra privata veterinärer en egen jour- och beredskapsplan inom den gällande distriktsindelningen.

Total kostnadsnivå

- En alternativ lösning får inte medföra att statens kostnader för hantering och administration ökar utöver dagens nivå. Alla sådana eventuella kostnadsökningar måste i så fall kompenseras genom att bidragsnivåerna justeras i motsvarande grad.
- Det har inte legat i uppdraget att göra ingående beräkningar av de administrativa kostnaderna för de olika alternativen, mot bakgrund av den korta tid som ställts till förfogande. Eftersom frågan dock är av stor vikt för värderingen av de olika alternativen har vi i möjligaste mån försökt göra en relativ bedömning av den administrativa bördan mellan de olika alternativen.

Kriterier för utvärdering av alternativen

- Samtliga föreslagna alternativ ska utvärderas med utgångspunkt från tre huvudkriterier:
  - **Konkurrensneutraliteten**; d.v.s. är förslagsalternativen utplagda på det sättet att det inte kan misstänkliggöras att någon av parterna gynnas på ett otillbörligt sätt och/eller att någon av parterna kommer i besittning av information som kan rubba konkurrensneutraliteten.

- **Administrativ börda**; d.v.s. kommer förslagsalternativen att öka den administrativa belastningen på de parter som är inblandade utbetalningsprocessen.
- **Intern kontroll**; d.v.s. kan de skisserade systemen för utbetalning av ersättningar bedömas vara ändamålsenliga och tillförlitliga. Internkontrollområdet kan förslagsvis ytterligare brytas ned i ett antal delfrageställningar som måste utvärderas:
  - Finns det förutsättningar för upprätthållande av kontroller som säkerställer att utbetalning sker till rätt veterinär och med rätt belopp (hur ser kontrollsystemet ut)?
  - Finns det förutsättningar för ett ändamålsenligt styr- och rapporteringssystem?
  - Kan ansvars- och befogenhetsfördelningen mellan olika aktörer utformas på ett sådant sätt att den minimerar risken för fel och oegentligheter?

Omfattning och berörda

- Den ursprungliga veterinärdistriktsindelningen från 1995 omfattar sammanlagt 99 veterinärdistrikt fördelade över Sveriges yta.
- Enligt genomgång med DVO bemannas 17 av dessa distrikt med privata veterinärer som upprätthåller jour- och fullservice (Katrineholm, Eksjö, Jönköping, Tranås, Vetlanda, Fliseryd, Kalmar, Öland, Hemse, Smedstorp, Hörby, Falkenberg, Varberg, Ulricehamn, Mariestad, Vara, Hallstahammar)

4 distrikt upprätthålls genom delad jourservice mellan DVO och privata veterinärer (Eskilstuna, Tingsryd, Hallsberg, Örebro).

- Enligt statistik som tagits fram inom DVO omfattade administrationen till avlägset boende djurägare under perioden 2002-09-01 – 2003-08-31 (Vi vill påpeka att avlägset boende djurägare inte är jämt fördelade överlandet):

- 19.050 förrättningar fördelat på 74 praktikområden/distrikt, d.v.s. c:a 260 förrättningar per distrikt.
- Totalt sett utbetalades ersättning för resor motsvarande 696.593 km och 519.694 minuter (8.661 timmar), vilket i genomsnitt per distrikt innebär 9.413 km respektive 7.023 minuter (117 timmar).
- En genomsnittlig förrättning orsakade under perioden ersättning enligt regelverket för 37 extra km respektive 27 extra minuter, vilket innebär att en genomsnittlig förrättning till avlägset boende djurägare totalt uppgick till 97 km respektive 87 minuter (tur och retur).
- Totalt utbetalades 6.991.320:- i bidrag till avlägset boende under perioden vilket i genomsnitt innebär 367:- per förrättning.

EU-notifiering

- I normalfallet ska notifiering till EU ske vad avser bidrag. Vi har för detta uppdrags fullföljande haft kontakt med företrädare för SJ och Jordbruksdepartementet för att få klarhet i vilka regler som gäller för denna typ av stöd inom Jordbrukssektorn. Våra slutsatser vilar på den information som vi erhållit men då denna delvis varit motsägelsefull anser vi att en djupare studie i ämnet bör göras.

Kostnadsutfall per län 1998-2002, Avlägset boende

Län	2002		2001		2000		1999		1998	
	Tkr	%	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr
Västerbottens län	862	12%	792	741	725	679	647			
Västernorrlands län	746	11%	664	679	630	647				
Värmlands län	695	10%	642	660	559	568				
Norrbottnens län	657	9%	636	554	550	569				
Västra Götalands län	663	10%	550	536	454	444				
Östergötlands län	537	8%	444	507	435	385				
Jämtlands län	488	7%	405	445	402	358				
Dalarnas län	380	5%	338	345	354	321				
Övriga län	1949	28%	2047	1887	1900	1698				
Totalt	6977	100%	6518	6354	6009	5669				

- Kostnadsutfallet i tabellen ovan visar att den totala ökningen mellan 1998 och 2002 varit c:a 23%, eller c:a 6% per år. Västra Götalands län, Östergötlands län och Jämtlands län uppvisar dock väsentligt större ökning. Totalt ligger dessa län under perioden på ökning mellan 35 och 50%. Det hade varit intressant att som en förutsättning för bidragets fortsatta hantering analysera vad orsaken är till att två län i södra Sverige haft så kraftiga ökning.

---

3. ROLLER OCH AKTÖRER

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

3. Roller och aktörer

Roller

Vi har identifierat de roller som är intressanta i detta sammanhang:

- *Bidragsberättigad mottagare.* Bidragsberättigad mottagare är den lantbrukare som uppfyller de villkor som den veterinära samarbetsgruppen ställt upp för att komma i åtnjutande av bidraget för resor till avlägset boende djurägare. Villkoren för erhållande av bidrag framgår av avsnittet 2
- *Veterinärer som erbjuder bidragsberättigade mottagare sina tjänster.* Veterinär som uppfyller de av SJV fastställda krav för att kunna erbjuda tjänster till djurägare där bidrag kan utgå för resor till avlägset boende djurägare. Villkoren framgår av avsnitt 2
- *Regelansvarig* som fastställer villkoren för dels veterinär som ska kunna erbjuda avlägset boende lantbrukare möjlighet till bidrag för sina resor, dels villkoren för utbetalningen av bidraget.
- *Utbetalare av bidrag.* Den organisation som beslutar och verkställer utbetalningen av bidraget
- *Kontrollorgan.* Den organisation som kontrollerar att bidraget är utbetalt i enlighet med gällande villkor.
- *Övervakare med avseende på oberoende och konkurrensneutralitet.* Den organisation som säkerställer likabehandling.

Aktörer

- Djurägare inom animalieproduktionen som uppfyller de av SJV uppställda villkoren för att komma i åtnjutande av bidrag
- Privata veterinärer som uppfyller kriterierna
- Statliga veterinärorganisationen inom SJV (DVO)
- Jordbruksverket (SJV) i egenskap av myndighet
- Annan myndighet/organisation fristående från SJV och DVO

---

4. KORTFATTAD REDEGÖRELSE FÖR EXISTERANDE RUTIN

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Uppbyggd infrastruktur

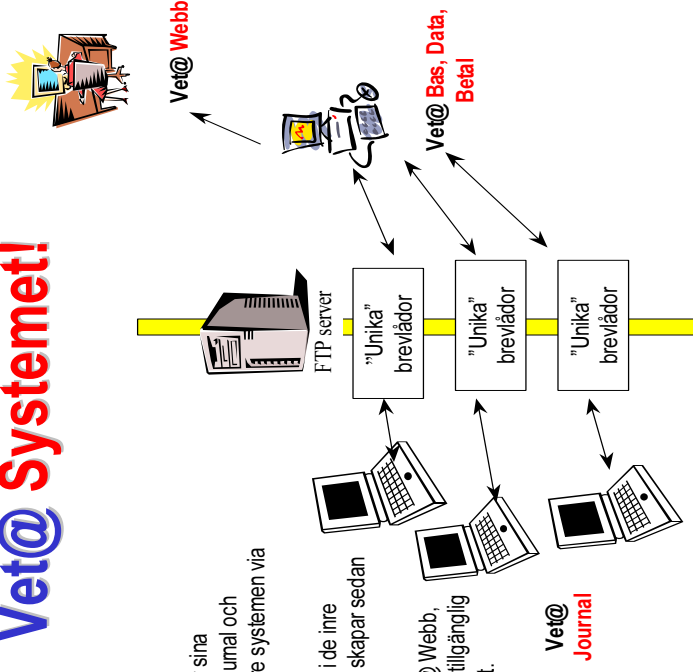
Vet@Systemet!

Vet@systemet

Veterinären registrerar sina förrättningar i Vet@ Journal och skickar dessa till de inre systemen via Internet.

Uppgifterna bearbetas i de inre systemen. Vet@ Betal skapar sedan en faktura till kunden.

En utdatakälla är Vet@ Webb, ett analysverktyg med tillgänglig information dygnet runt.

- Bilden ovan illustrerar Vet@Systemet som utgör ryggraden i det systemstöd som DVO använder sig av bl.a. för att administrera bidrag till avlägset boende djurägare. Nedan följer en kort sammanfattning av de olika delsystem som ingår i Vet@Systemet:

- **Vet@Journal:** skapar journaler samt förrättningsunderlag. Innehåller kunddatabas, djurdatabas, förrättningsuppgifter samt handelsvaror. Användare: DVO, Systemägare: DVO.
- **Vet@Bas :** Databas med ex. alla Sveriges veterinärer och deras kontaktinfo. Användare: Flertal användare inom SJV. Systemägare: Djurskyddsheten SJV
- **Vet@Betal:** Hanterar fakturor, kundregister samt ex. olika procentsatser såsom SPV. Användare: DVO. Systemägare: DVO
- **Vet@Data:** Ett antal program som ingår i synkroniseringsprocessen av data till och från användare och inre system. Användare: DVO. Systemägare: Djurskyddsenh., SJV
- **Vet@Webb :** Data Warehouse applikation. Hanterar djursjukdata samt ekonomisk data för distriktsveterinärerna. Användare: DVO , Djuravdelningen, Länsveterinärer, Svensk Mjölk. Djuravd. är förvaltare och hanterar ex. behörigheter. Systemägare: Djurskyddsenh., SJV
- **Vet@Brev :** Databas för all djursjukdata. Levererar vissa uppgifter till Svensk Mjölk. Användare: Djuravd., SJV. Systemägare: Djurskyddsenh., SJV
- **Vescan:** Scanner praktikjournaler från icke distriktsveterinär och skickar djursjukdata till Vet@ Bas. Användare: Djuravd. (och DVO som ffa reservsystem). Systemägare: Djurskyddsenh., SJV
- **Vet@ Journal och Vet@ Betal** är system som DVO helt förfogar över. Förvaltnings- och utvecklingskostnaderna för dessa system var 2003 budgeterat till 646.500 kronor.

4. Korrtfattad redogörelse för existerande rutin

Nuvarande rutin för avlägset boende djurägare

- Distriktsveterinären (Dv) registrerar en förrättning via sin dator i vet@journal (se registreringsbild nedan!). Har resan varit längre än 60 km tur och retur och/eller inställetiden överstiger 30 minuter anges detta i särskilt fält rubricerat ”avlägbo, km” respektive ”avlägbo, tid min”. De uppgifter som läggs in under avlägset boende belastar sedan ej kunden vid faktureringen utan det särskilda anslaget för avlägset boende. Dv synkroniserar och förrättningen skickas vidare till vet@betal som skapar en faktura till kunden samt underlag för veterinärens egen provision. Den del som avser avlägset boende bokförs med automatik mot anslaget samt ligger till grund för veterinärens provision.
  - I de flesta fall har Dv med sig datorm i bilen vid förrättningen och djurägaren erhåller ett kvitto som ser ut enligt registreringsbilden nedan. Om Dv inte har tillgång till dator lämnas ett handskrivet kvitto. Något krav på att djurägaren ska godkänna förrättningen genom en kvittens föreligger ej.
  - Ersättningen till avlägset boende djurägare är inte enbart kopplade till avståndet från stationen till djurägaren. Dv kan t.ex. lägga upp en resrutt med flera besök vilket innebär att det är avståndet från det senaste förrättningsstället till djurägaren som räknas.
  - Administrationen av bidragen till avlägset boende sköts inom distriktsveterinärernas IT-system med DVO som beställare. Ekonomifunktion på SJV beställer varje kvartal en lista från IT-avdelningen som innehåller förrättningar till avlägset boende överstigande 1.000:-. Rimligheten i dessa belopp kontrolleras och kontakter tas med veterinärer som har orimliga värden.
- Hantering av samarbete med privata veterinärer idag**
- I fyra distrikt samverkar statliga DVO med privata veterinärer vid upprätthållande av jour och beredskap bl.a. Med avseende på

Registreringsbild

The screenshot shows a complex form with multiple sections. At the top, there are fields for 'Förrättningsstatus', 'Förrättning OK', and 'Förrättning'. Below this, there are fields for 'Resa, km' (60), 'Resa, tid (min)' (0), 'Avlägbo, km' (0), and 'Avlägbo, tid (min)' (15). A red box highlights these four fields. Other fields include 'Fakturadatum', 'Faktura- bokföringsdatum', 'Fakturadatum', 'Faktura- bokföringsdatum', 'Moms på reseersättning', and 'Makulerad DSD'. There are also several tables for recording items and their costs. The bottom of the screen shows a navigation bar with buttons like 'Faktura', 'Skapa ny', and 'Avsluta'.

avlägset boende djurägare (Eskilstuna, Tingsryd, Hallsberg, Örebro).

- Samarbetet med de privata veterinärerna kan ske på två sätt:
  1. De privatpraktiserande veterinärerna går in som tillfälligt anställda inom DVO och arbetar efter exakt samma ersättnings- och taxepprinciper som sina statliga kollegor. Detta innebär att man registrerar sina förrättningar i Vet@systemet precis som Dv-kollegorna.
  2. De privatpraktiserande veterinärerna samarbetar enbart vad avser schemalaggningen av jour- och beredskap. I övrigt tillämpar man sina egna taxor och man får därmed heller ej del av bidrag till avlägset boende. Detta innebär

också att djurägare får betala olika taxor för samma tjänster beroende av om det är en privat veterinär eller DVO som har juren.

Behörighet till systemen

- Djursjukdata från privata veterinärer ”scannas” in via *Vescan* för att sedan hamna i Vet@Bas och Vet@Webb. Ingen inom DVO har behörighet att se djursjukdata i dessa system avseende privata veterinärer utan endast för den egna organisationen.
- Djuravdelningen och närmare bestämt Djurskyddsheten är systemägare och systemförvaltare till Vet@Bas och Vet@Webb. Vet@Bas som t.ex. innehåller djursjukdata från alla Sveriges veterinärer är tillgänglig för hela Djurskyddsens personal. Vet@Webb är tillgänglig för ett antal personer på Djurskyddsheten samt Djurmiljöheten. De två personer som är utsedda till systemförvaltare för Vet@Bas och Vet@Webb är veterinärer och båda anställda på Djurskyddsheten.
- Länsveterinärerna har också via Vet@Webb tillgång till djursjukdata för privata veterinärer i det egna länet. I övrigt kan den enskilde länsveterinären endast se information i sammanställd form för hela riket (antal behandlade nötkreatur etc.).

---

5. KORTFATTAD BESKRIVNING AV TÄNKBARA ALTERNATIV

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Alternativ 1:

Hantering och administration sker enligt existerande rutiner idag för DVO, d.v.s. genom Vet@systemet som administreras av DVO-administration medan privata veterinärer administreras via separat rutin inom Djuravdelningen alternativt Ekonomienheten inom SJV.

Sammanfattning

- Hantering och administration av bidrag till avlägset boende djurägare vilka erhåller tjänster via DVO sker enligt redan existerande rutiner.
- Privata veterinärer som uppfyller uppställda generella krav (enligt sidan 6) och som är registrerade hos SJV erhåller ersättning i efterskott mot insändande av faktura som styrker förrättningen.
- Administrationen av de privata veterinärernas ersättningar sköts enligt något av nedanstående två varianter:

a) SJV:s Djuravdelning.

De privata veterinärernas reseräkningar hanteras av personal på Djuravdelningen, vilket innebär att DVO-företrädare inte har tillgång till den information som rör reseräkningarna annat än vad som berör DVO:s egna veterinärer. Personer vid Djuravdelningen som har insikt om den veterinära verksamheten ska godkänna utbetalningar samt utföra kontroller.

b) SJV:s centrala Ekonomienhet.

Alternativet bygger på samma hanteringsordning som beskrivits ovan med undantag för att de funktioner som

enligt alternativ a) ligger på Djuravdelningen i stället hanteras inom Ekonomienheten.

Beräkning av ersättning

- Bidraget ersätter kostnader som skulle ha debiterats för inställelse över 30 minuters tid vid den enskilda resan samt för bilersättning över 30 km beräknat på enkelt reseavstånd från station/klinik eller annan plats som veterinären befinner sig vid. Djurägare som är bidragsberättigad får inte debiteras mer än 30 minuters inställelse samt 60 km i reseersättning. Ersättning debiteras enligt SJV:s taxeföreskrift, saknr D 75.

Bidragshantering i fält

- Vid förrättning skall en andel motsvarande bidraget räknas bort vid debitering av djurägaren. En kopia av förrättningen skickas till Djuravdelningen på SJV.
- Vid förrättningen skall tidpunkten för denna samt reseavstånd tydligt anges i journal eller förrättningsunderlag för att kontroll av bidragets användning skall kunna genomföras.
- Övriga förrättningar ska arkiveras i kronologisk ordning så att stickprovskontroll av riktigheten i lämnade uppgifter kan kontrolleras
- Vid förrättning ska djurägaren eller representant för denne vidimera förrättningen med sin namnteckning på veterinärens kopia av kvitto eller följesedel.
- Djurägaren ska på anmodan av myndighet kunna visa kvitto eller följesedel på aktuell förrättning under två år efter förrättningen.
- Veterinären ska på anmodan av myndighet kunna visa kopia på kvitto eller följesedel på aktuell förrättning under fem år efter förrättningen.

5. Korfattad beskrivning av tänkbara alternativ

Administration

- Ett administrativt system måste byggas upp på Djuravdelningen för att kunna hantera utbetalning av anslaget till privata veterinärer. Den datoriserade hanteringen som används inom DVO är inte möjlig att använda för detta ändamål.

Ekonomi

- Det finns inga medel på SJV att tillgå för att bygga upp en administration av den del som ska utbetalas till privatpraktiker. Anslaget för avlägset boende är idag anpassat för att täcka de ersättningar som utbetalas till DVO. Det är svårt att exakt uppskatta hur stort utnyttjandet kommer att bli eftersom SJV inte har någon säker uppfattning om praktikunderlaget i de privata distrikten. Det är dock rimligt att anta att de privata områden som finns, har relativt korta resor eftersom djurtätheten borde vara hög i de flesta av dessa områden. Nedan finns en kalkyl som upprättats av DVO med avseende på beräknade kostnader för avlägset boende:

Total kostnad 200209-200308 inkl även 0 km	6 991 495
Kostnad nytt system	
Kostnad privata 17 distrikt á 50 000	850 000
Kostnad administration 0,5 årsarbetare	200 000
Summa tillkommande kostnad	1 050 000
<u>Finansering nytt system</u>	
Höjning av gräns till 33 km o 33 min enkelresa	-1 140 000
Ny total kostnad	6 901 495

Alternativ 2:

Hantering och administration sker helt enligt existerande rutiner idag för DVO, d.v.s. genom Vet@systemet. Privata veterinärers ersättningar administreras antingen via separata manuella underlag som sedan registreras in i Vet@systemet eller genom samma rutiner som redan idag gäller i distrikt med delad jourtjänstgöring.

Sammanfattning

- Hantering och administration av bidrag till avlägset boende djurägare vilka erhåller tjänster via DVO sker enligt redan existerande rutiner.
- Administrationen av de privata veterinärernas ersättningar för bidragsberättigade resor sköts av DVO på samma sätt som för DVO:s egna veterinärer. Den enda skillnaden är att de privata veterinärerna ej har direktaccess till Vet@systemet, istället rapporterar de in sina data avseende resan på en särskild blankett som sedan läses in i systemet av personal vid DVO.
- I vissa fall kan samma rutiner tillämpas som då privata veterinärer går in som tillfälligt anställda inom DVO vid delad jourtjänstgöring. Alternativt skulle det nu nedlagda Veta@Privat kunna väckas till liv.

Beräkning av ersättning

- Sker på samma sätt som enligt alternativ 1.
- Bidragshantering i fält*
- Sker på samma sätt som enligt alternativ 1 för DVO-veterinärer,

medan privata veterinärer fyller i blanketter som vidimeras av djurägaren och sänds till DVO i Jönköping. Alternativt tjänstgör de privata veterinärerna som tillfälligt anställda och registrerar själva informationen direkt i vet@systemet.

Administration

- DVO svarar för hela administrationen. En behörighetskod införs så att inga andra på DVO än de som registrerar in uppgifter i systemet har tillgång till uppgifter om de privatpraktiserande veterinärerna.
- Administrationen av reseräkningarna kommer att vara liknande den som idag hanterar privata veterinärer som bedriver jour/beredskap tillsammans med DVO-veterinärer inom fyra distrikt.

- Fram t.o.m 2002 fanns det ett redovisningssystem för privata veterinärer inom Vet@systemet (Vet@Privat). Systemet lades ned p.g.a. bristande intresse från privatveterinärernas sida kombinerat med viss kritik från veterinärorganisationerna avseende SJV:s inblandning i den privata verksamheten. Det torde inte vara omöjligt att ”väcka” systemet till liv men vilken insats som erfordras för att återskapa detta system är idag svårt att överblicka

Ekonomi

- Det nuvarande datasystemet är inte uppbyggt för att klara denna typ av transaktioner.
- Det kommer att bli ökad belastning på DVO p.g.a. att antalet utbetalningar för bidragsberättigade resor till avlägset belägna djurägare kommer att öka då antalet veterinärer som kan komma i åtnjutande av bidraget ökar. Vilka konsekvenserna blir är det svårt att beräkna då SJV inte har exakta uppgifter om de privatpraktiserande veterinärerna. En beräkning som Jordbruksverket har gjort indikerar ett ökat antal förrättningar om 3 000-3 5000 baserat på nuvarande bidragsordning.

Alternativ 3:

Administrationn av bidraget övertas av de avlägset boende djurägarna själva som i efterskott mot uppvisande av veterinärräkningar får ersättning för sina kostnader via SJV. Alternativet presenteras i två varianter enligt nedan:

Sammanfattning

- a) Upplägg helt i enlighet med alternativ 1 med undantag för att:
- De avlägset boende djurägarna som besöks av *privata* veterinärer betalar verklig kostnad för reseavstånd och inställelseid mot faktura. Djurägare som besöks av statliga distriktsveterinärer behandlas enligt nu gällande rutin.
  - Djurägaren vänder sig i efterskott till SJV och begär mot faktura ersättning enligt anslag för avlägset boende djurägare.
- b) Upplägg enligt alternativ a) med undantag för att djurägare oavsett om de besöks av *privata eller statligt* anställda veterinärer betalar verklig kostnad för reseavstånd och inställelseid och erhåller bidraget i efterskott av SJV mot faktura.

Beräkning av ersättning

- Helt enligt alternativ 1.

Bidragshantering i fält

- Veterinären överlämnar en faktura direkt till djurägaren. På fakturan specificeras den del som är ersättningsbar enligt bidrag till avlägset boende.

- Vid förrättningen skall tidpunkten för denna samt reseavstånd tydligt anges i journal eller förrättningsunderlag för att kontroll av bidragets användning skall kunna genomföras.
- I övrigt enligt beskrivna punkter under alternativ 1.

Administration

- Den datoriserade hanteringen som används inom DVO är enligt uppgift inte möjlig att använda för alternativ 3. En bedömning är att alternativ 3 kommer att kräva större administration jämfört med alternativ 1.

Ekonomi

- Enligt alternativ 1 med tillägget att en bedömning är att kostnaderna kommer att bli högre. Sannolikt måste vissa IT-investeringar göras.

Alternativ 4:

Ett gemensamt och från SJV helt fristående administrativt system skapas för såväl privata som statliga veterinärer för hantering av bidragen till avlägset boende djurägare.

Sammanfattning

- Administrationen av bidragen hanteras av respektive länsstyrelse i varje län där distriktet finns. Som ett alternativ kan bidraget hanteras endast av *en eller ett fåtal länsstyrelser*.
- SJV har ansvaret för de regler som ska gälla för bidraget för veterinärernas resor till avlägset boende djurägare och administrationen av bidraget sker regionalt av respektive länsstyrelse.
- SJV är anslagsmyndighet och betalar ut bidraget till de olika länsstyrelserna efter rekvisition.
- SJV (Djuravdelningen) fastställer i en föreskrift vilka krav som ska vara uppfyllda för att veterinär ska komma i åtnjutande av bidrag. Dessa ska vara identiska mellan statliga- respektive privata veterinärer.
- SJV fastställer årligen på vilka villkor som bidragen ska betalas ut. Även dessa ska vara lika mellan statliga och privata veterinärer.
- SJV fastställer regler för hur kontrollen på länsstyrelsen ska utövas.
- Länsstyrelserna avrapporterar kvartalsvis till SJV hur anslagsutnyttjandet har skett. För hanteringen av administrationen erhåller länsstyrelsen en ersättning baserad på antalet transaktioner.

Beräkning av ersättning

- Helt enligt alternativ 1.

Bidragshantering i fält

- Sannolikt förutsätter detta alternativ en ny rutin för att skapa underlag att sändas till länsstyrelsen.

Administration

- En ny administration för utbetalning och kontroll av bidragsberättigade veterinärers resor till avlägset belägna djurägare måste byggas upp på aktuella länsstyrelser. Det kan inte uteslutas att det kommer att innebära behov av investeringar i datorer, applikationer m.m.
- Länsstyrelserna har tidigare hanterat rutinen avseende avlägset boende djurägare och man har veterinärkompetens i sin organisation. Det torde därför snabbt kunna skapas en organisation för ändamålet.

Ekonomi

- I och med att administrationen av bidragen kommer att splittras på länsstyrelserna kommer detta sannolikt ur totalekonomisk synvinkel innebära en mindre effektiv hantering än motsvarande centraliserad verksamhet. Det är svårt att beräkna de administrativa kostnaderna dels p.g.a. att antalet transaktioner per länsstyrelse beror på vilka gränser (km och tid) som fastställs för erhållande av bidraget, dels beroende på om endast ett fåtal länsstyrelser ska svara för administrationen. Vidare måste man bedöma i vilken utsträckning länsstyrelserna har en fungerande ekonomi-administration som kan hantera dessa ärenden utan större investeringar samt vilken form av nyrekrytering som blir aktuell.

Alternativ 5:

Bidrag till avlägset boende djurägare införs som ett generellt stöd till bidragsberättigade djurägare. Stödet utbetalas på grundval av ansökan vid ett tillfälle per år oavsett om man utnyttjat veterinärtjänster eller ej.

Sammanfattning

- Det bidrag som idag finns för veterinärers resor till avlägset boende djurägare omvandlas till ett bidrag till djurägare att användas till de merkostnader som de drabbas av beroende på att de har sin gård på långt avstånd från närmaste veterinär som bedriver sin verksamhet i enlighet med de uppställda kraven för att komma i åtnjutande av bidrag.
- Det innebär att alla avlägset boende djurägare kommer i åtnjutande av bidraget oavsett om de utnyttjar veterinärtjänster eller ej. Effekten blir vidare att djurägarens val av veterinär inte påverkas av bidraget. Utbetalningen sker vid ett eller ett fåtal tillfällen per år efter prövning av att lantbrukaren är stödberättigad.

Beräkning av ersättning

- Som grund för utbetalt belopp görs en bedömning av huruvida avståndet mellan djurägaren och närmaste veterinär uppfyller SJV:s krav samt antalet djur på gården vid en viss avstämningspunkt. En fördelningsnyckel måste utarbetas.

Bidragshantering i fält

- Ingen hantering behöver ske i fält.

Administration

- En prövning kan ske en gång årligen av huruvida en djurägare ska komma i åtnjutande av bidrag eller ej. Hänsyn ska bl.a. tas till om han är avlägset boende i förhållande till närmaste veterinär som uppfyller kraven i enlighet med SJV:s rekommendationer.
- Bidraget betalas ut en eller ett fåtal gånger per år.

Ekonomi

- I och med att administrationen av bidragen reduceras till en bedömning av huruvida en lantbrukare är berättigad till stöd och utbetalningarna reduceras till ett fåtal tillfällen kommer resursåtgången för administration och kontroll att minimeras.

---

6. ANALYS OCH UTVÄRDERING AV TÄNKBARA ALTERNATIV

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Alternativ 1:

Hantering och administration sker enligt existerande rutiner idag för DVO, d.v.s. genom Vet@systemet som administreras av DVO-administration medan privata veterinärer administreras via separat rutin inom Djuravdelningen alternativt Ekonomienheten inom SJV.

Fördelar:

- Inga förändringar är nödvändiga för det stora antalet veterinärer som finns inom DVO.
- Djuravdelningen vid SJV har stor kunskap om frågor relaterade till veterinär verksamhet.
- Ekonomienheten har kompetens inom rationell ekonomiadministration.
- Konkurrensneutraliteten kommer att öka i och med att även de privata veterinärerna som uppfyller SJV:s krav får tillgång till bidrag för avlägset boende.
- Djurägaren belastas ej av någon extra börda.

Nackdelar:

- Det är sannolikt att frågetecken och visst misstroende kommer att kvarstå med avseende på att DVO skulle kunna tänkas få fördelar i relation till de privata veterinärerna. Detta trots att man har gjort en organisatorisk uppdelning mellan utförandefunktion (veterinärer) och administration och kontroll. Enligt vårt förmenande talar detta för att det är bättre att lägga ansvaret för administrationen på Ekonomienheten som får anses som mer ”neutral” i tredje parts ögon än Djuravdelningen som har fler löpande kontakter rörande frågor inom det veterinära området
- Djuravdelningen får med hänsyn till sin nuvarande personal-sammansättning anses ha relativt begränsad erfarenhet och kompetens med avseende på denna typ av löpande ekonomi-administration varför nyanställning och uppläring av personal blir nödvändig.

- Ekonomienheten har goda kunskaper om administration men har ingen sakkunskap om verksamheten vilket försvårar möjligheterna att utföra nödvändiga kontroller.
- Troligtvis måste notifiering ske till EU.
- Oklarhet råder kring SJV:s möjlighet att utöva fysisk kontroll hos privat veterinärer.
- Det nuvarande databaserade systemet måste sannolikt anpassas..
- Systemet bygger på att två olika organisatoriska enheter ska hantera bidraget, vilket kan få till konsekvens att olika praxis uppkommer.
- Den totala administrativa bördan ökar på SJV och Djuravdelningen alternativt Ekonomienheten.
- Då anslaget enligt givna förutsättningar ska täcka både bidrag och administration av bidraget innebär det i slutändan att ökade administrativa kostnader resulterar i lägre bidrag till djurägarna.
- Utifrån ett kontrollperspektiv måste det ställas krav på de privatpraktiserande veterinärerna att kunna uppvisa fullgod dokumentation avseende bidragsberättigade förrättningar. Ur konkurrensneutralitetssynpunkt är det dock en brist att kraven på arkivering och godkännande kan förefalla något hårdare vid anlåtande av privata veterinärer än vid anlåtande av DVO (se bidragshantering i fält sid 16).

Alternativ 1:

Hantering och administration sker enligt existerande rutiner idag för DVO, d.v.s. genom Vet@systemet som administreras av DVO-administration medan privata veterinärer administreras via separat rutin inom Djuravdelningen alternativt Ekonomienheten inom SJV.

Shutsatser:

Förslaget innebär att den administrativa utbyggnaden begränsas då Vet@systemet används för den stora gruppen veterinärer inom DVO. Det innebär att ökningen av de administrativa kostnaderna kan begränsas.

Det finns en risk för att vissa privata veterinärer kommer att vara tveksamma till att SJV har dubbla roller vilket kan uppfattas som en otydlighet ur konkurrensneutralitetssynpunkt. Vi anser att det bör förutsättas att statliga tjänstemän ska kunna uppträda på ett professionellt sätt och därmed inte särbehandla kollegor vid en annan enhet i jämförelse med privata aktörer.

Alternativ 2:

Hantering och administration sker helt enligt existerande rutiner idag för DVO, d.v.s. genom Vet@systemet. Privata veterinärers ersättningar administreras antingen via separata manuella underlag som sedan registreras in i Vet@systemet eller genom samma rutiner som redan idag gäller i distrikt med delad jourtjänstgöring.

De privatpraktiserande veterinärerna som idag delar jour/beredskap med DVO-veterinärer behandlas ur administrativ synpunkt som DVO-veterinärer när de har jour/beredskap och behöver utnyttja bidragssystemet. I detta sammanhang matas deras data in via en DVO-terminal och arvode och bidrag hanteras på samma sätt som om de vore anställda av DVO.

För och nackdelar överensstämmer i huvudsak mellan alternativ 1 och 2 med följande förändringar/tillägg:

Fördelar:

- SJV har ett uppdrag av statsmakterna att genom en distriktsveterinärorganisation upprätthålla det yttersta totalansvaret för en väl fungerande djurhälsovård i hela riket och dygnet runt. SJV har för att uppfylla detta krav organiserat den veterinära verksamheten i DVO. Det kan därför vara en fördel att DVO på ett likformigt sätt hanterar administrationen av bidraget för alla berörda.
- Om hanteringen av utbetalning av bidrag till avlägset boende djurägare hanteras manuellt är den administrativa bördan likvärdig med alternativ 1 enligt ovan. I det fall som Vet@privat kan utnyttjas är det inte nödvändigt med personal för den manuella inmatningen.

Nackdelar:

- Det kommer sannolikt bli nödvändigt att införa vissa förändringar av behörighetskoder så att inte DVO-personal i allmänhet får tillgång till information om privatpraktiserande veterinärer
- En av aktörerna på marknaden – DVO – administrerar utbetalningar av bidrag inte bara till sig själv utan även till privatpraktiserande veterinärer. Detta kan ifrågasättas och uppfattas som en inskränkning utifrån konkurrenssynpunkt.

Slutsatser:

Detta förslag ligger nära alternativ 1 med undantag för att bidraget till de privata veterinärerna administreras via Vet@systemet och därigenom kommer att knytas närmare DVO.

Troligtvis är detta ett relativt enkelt sätt att administrera utbetalningar av bidrag till samtliga veterinärer som är kvalificerade att erhålla bidrag för resor till avlägset boende djurägare.

Den största nackdelen är att det är DVO som administrerar utbetalningarna och hanterar kontrollen, vilket kan leda till misstankar från de privatpraktiserande veterinärerna om att de kan bli negativt särbehandlade i jämförelse med DVO:s egna veterinärer. Vidare kan det uppfattas att det finns en risk att information om de privatpraktiserande veterinärernas kunder ska bli tillgänglig för personer inom DVO.

Ett visst arbete med att modifiera systemet för att kunna hantera de privata veterinärernas reseräkningar blir sannolikt nödvändigt.

Alternativ 3:

Administrationn av bidraget övertas av de avlägsset boende djurägarna själva som i efterskott mot uppvisande av veterinärräkningar får ersättning för sina kostnader via SJV.

Detta alternativ innebär att administrationen av stödet sker av de stödberättigade djurägarna själva. Djurägarna sänder i efterskott, t. ex. kvartalsvis eller halvårsvis, in en sammanställning till SJV som efter sedvanlig kontroll betalar ut bidraget till djurägaren. Vi kan se två varianter av alternativ 3:

- a) Begränsas till att gälla endast de djurägare som använder privatpraktiserande veterinärer.
- b) Avser samtliga veterinärer som erbjuder bidragsberättigade tjänster, såväl privata som statliga.

Kontrollen av de insända blanketterna sker av Djuravdelningen/Ekonomienheten för att säkerställa att det sker en likabehandling. Ett nytt blankettsystem behöver utvecklas. Djurägaren är den som söker stödet och den som svarar för riktigheten i de lämnade uppgifterna. Den veterinär som svarar för förrättningen ska vidimera uppgifternas riktighet.

Fördelar:

- Konkurrensneutralitet uppnås mellan aktörer som bedriver allmän praktik och har jour- och beredskap inom veterinärområdet enligt alternativ b).
- Ansvaret för bidraget läggs på den som är den egentliga mottagaren, djurägaren, vilket ger en hög grad av transparens.

Nackdelar:

- Alternativ 3 a innebär en ökning av den administrativa bördan som är likvärdig med alternativ 1, medan alternativ 3 b innebär en ännu större ökning av den administrativa bördan då samtliga förrättningar ska hanteras utanför Veta@systemet.
- Ett nytt administrativt system behöver byggas upp för att hantera bidraget.
- Djurägarna kommer att få förskottera medlen för bidraget i jämförelse med nuvarande ordning där medlen går direkt till veterinären samtidigt som man belastas av en extra administrativ börda..
- Det finns en risk att antalet djurägare som utnyttjar bidraget minskar då det kräver en aktiv administrativ insats från djurägaren.
- Ett införande av bidraget fördrar troligtvis en notifiering i EU.

Slutsatser:

Enligt alternativ 3 b uppnås konkurrensneutralitet. Kostnaderna för administrationen kommer att öka i jämförelse med nuvarande system särskilt om alternativet 3 b väljs där samtliga förrättningar kommer att hanteras via insänt material från djurägarna.

Alternativ 4:

Ett gemensamt och från SJV helt fristående administrativt system skapas för såväl privata veterinärer för hantering av bidragen till avlägset boende djurägare.

Förslaget innebär jämfört med nuläget att ett helt nytt system inrättas för att administrera stödet till avlägset boende. SJV får i detta sammanhang endast en normgivande uppgift och länsstyrelserna det administrativa ansvaret.

Det innebär att länsstyrelserna måste bygga upp en ny administration och ett nytt kontrollsystem.

Länsstyrelserna har idag en fungerande administration och vana att hantera olika typer av stöd samt utöva kontroll. Inom respektive länsstyrelse finns en lantbruksenhet samt länsveterinär och därmed en kunskap om de betingelser lantbrukare och veterinärer arbetar under. Dessutom har länsstyrelserna tidigare skött administrationen av detta bidrag.

Fördelar:

- Konkurrensneutralitet: Utbetalningen av bidraget sker av myndighet som inte bedriver konkurrerande verksamhet och samtliga veterinärer som kommer i åtnjutande av bidraget behandlas på samma sätt.
- Länsstyrelserna har en utvecklad administrativ kapacitet och vana att administrera utbetalningar.

- Länsstyrelserna har en vana att utöva kontroll över olika typer av bidrag.
- Hanteringen av det aktuella bidraget har tidigare skett genom länsstyrelserna som således är bekanta med formen.

Nackdelar:

- Alternativ 4 kommer enligt vårt förmenande att leda till den största ökningen av den administrativa bördan i jämförelse med det nuvarande systemet. Genom att begränsa antalet länsstyrelser kan kostnaderna dock reduceras och bli likvärdiga med alternativ 3. Den administrativa bördan för veterinärer inom DVO ökar då det inte längre är möjligt att använda Vet@systemet utan administrationen sker via ett system hos länsstyrelserna.
- En ny administration och kompetens måste byggas upp på länsstyrelserna. För länsstyrelser med relativt få bidragsberättigade förrättningar blir det både dyrt och svårt att över tiden vidmakthålla denna kompetens.
- Datasystem etc. måste byggas om/anpassas för att passa det nya sättet att arbeta.
- Den ökade administrationen är inte enbart relaterad till länsstyrelserna utan även till att det blir flera olika aktörer inblandade i administreringen av bidraget. Det innebär att det tillkommer kostnader som är hänförliga till de ökade samordningsinsatserna som är nödvändiga för att bidraget ska utbetalas på ett korrekt och säkert sätt.

Alternativ 4:

Ett gemensamt och från SJV helt fristående administrativt system skapas för såväl privata som statliga veterinärer för hantering av bidragen till avlägset boende djurägare.

- Ett införande av bidraget enligt denna modell fordrar troligtvis en notifiering hos EU.
- Oklarhet om länsstyrelsernas möjlighet att bedriva kontroll hos privat veterinär.

Slutsatser:

I och med att länsstyrelserna blir administrerande myndighet uppnås en konkurrensneutralitet. Vidare är det vår uppfattning att länsstyrelserna är väl skickade att hantera utbetalning och kontroll av medlen.

Vi har dock uppfattningen att det är förenat med betydande kostnader att förändra systemet enligt alternativ 4. Vår uppfattning är också att om man anser sig vilja gå vidare med detta alternativ bör en djupare analys av de ekonomiska effekterna tas fram dels avseende en variant där samtliga länsstyrelser är inblandade dels med en eller ett fåtal länsstyrelser.

Alternativ 5:

Bidrag till avlägset boende djurägare införs som ett generellt stöd till bidragsberättigade djurägare. Stödet utbetalas på grundval av ansökan vid ett tillfälle per år oavsett om man utnyttjat veterinärtjänster eller ej.

Detta är ett helt nytt sätt att betrakta bidraget och det får snarare formen av ett generellt ”glesbygdsstöd” till djurägare. Stödet utgår utan direkt koppling till om stödet behövs eller ej

Fördelar:

- Bidraget blir konkurrensneutralt
- Antalet utbetalningar och samlad administration minimeras
- Beslut och kontroll sker en gång per år

Nackdelar:

- Bidraget har konstruktionen av ett schablonstöd vilket innebär att det kan ses som ett rent driftsstöd, vilket är förbjudet enligt EU:s stödregler
- Bidraget kommer i sig inte att påverka djurägare faktiska användande av veterinärer och kommer därmed inte att ha en positiv inverkan på djurskyddet
- Beräkningen av bidragets storlek till den enskilde djurägaren blir komplicerat/schablonartat
- Beloppet kommer troligtvis att spridas ut på många djurägare och blir av den anledningen lågt per bidragsmottagare, varför dess effekter och existens kan ifrågasättas.

Slutsatser:

Denna typ av bidrag kan knappast uppfattas vara den mest lämpliga formen för att främja djurskyddet och följa EU:s regler om stödhantering. Det kan heller inte bedömas vara ett effektivt sätt att utnyttja begränsade resurser. Den enda fördelen som vi har uppfattat är att stödet fordrar relativt liten administration, men detta faktum uppväger inte det faktum att bidraget inte ger de effekter som avses med bidraget.

Sammanfattning av underhandskontakter med representant för Veterinärförbundet.

Vi har varit i kontakt med förbundsordförande Karin Östenson Veterinärförbundet för en översiktlig avstämning av de förslag som vi presenterar i denna rapport. Vi betonade att vår kontakt inte ska uppfattas som en formell remiss utan endast som ett inhämtande av preliminära synpunkter. Karin Östenson var negativ till alternativ 5 som hon menade inte stämde överens med syftet med bidraget. När det gäller övriga alternativ var alla tänkbara, men med olika för- respektive nackdelar. Hon betonade att det är viktigt att förändringen av systemet inte innebär att administrationskostnaderna blir så höga att det avsevärt minskade de utbetalade bidragen. Karin Östenson hade förståelse för att ökningen av kretsen av de veterinärer vars förrättningar blir bidragsberättigade innebär att det blir en försämring för de djurägare som idag kommer i åtnjutande av bidrag. Hon betonade att det är viktigt med en likabehandling så att avlägset boende djurägare kan komma i åtnjutande av bidraget oberoende av om de väljer en statligt anställd eller en privat veterinär.

---

7. SAMMANFATTNING OCH REKOMMENDATIONER

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Sammanfattande synpunkter

Vårt uppdrag har varit att föreslå och analysera ett antal olika sätt att hantera utbetalningen av bidraget till avlägset boende djurägare. Detta bidrag utgör en del av det totala anslag om c:a 90 Mkr som statsmakterna årligen ställer till SJV:s förfogande för att genom den statliga distriktsveterinärorganisationen (DVO) säkerställa en ur djurskyddssynpunkt väl fungerande djurhälsovård.

SJV och den veterinära samarbetsgruppen på Jordbruksdepartementet har som förutsättning för uppdragets genomförande fastlagt ett antal krav som ska uppfyllas för att de privata veterinärerna ska komma i åtnjutande av bidraget, bl a att det rör sig om veterinärer som bemannar ett distrikt enligt den distriktsindelning som beslutades sommaren 1995 samt att veterinärerna ska ingå i ett jour- och beredskapssamarbete som garanterar djurägare veterinär service dygnet runt, året runt. Vidare får inte statens kostnader för bidraget öka p.g.a. att nya veterinärer tillkommer eller att administrationskostnaderna ökar.

Det vi kunnat konstatera vid vår samlade bedömning är att administrationen av en utökad krets av veterinärer som kan komma i åtnjutande av bidraget kommer att påverka bidragets storlek. Ökade administrativa kostnader tär således på den totala ram som står till förfogande, vilket innebär att flera bidragstagare än tidigare ska dela på en mindre kaka. Konsekvensen av detta är att systemet måste ändras så att gränsen för bidragsberättigade djurägare höjs generellt vad avser tid och sträcka. Vinnare i detta sammanhang blir de avlägset boende djurägare som finns lokaliserade i de tillkommande c:a 17 distrikten i södra Sverige medan förlorare finns att söka bland övriga djurägare som idag uppstår bidraget.

Då många av de djurägare som idag erhåller den största andelen av bidragen finns i de norra delarna av landet innebär detta att det kommer att bli en omfördelning av bidragsmedel från norra Sverige till den södra delen av landet.

Det är dock sannolikt att avstånden mellan veterinärer och djurägare i genomsnitt är kortare inom de distrikt som tillkommer än vad som är fallet t ex i norra Sverige, vilket gör att det inte blir en proportionerlig omfördelning.

SJV har i en kalkyl (sidan 17) beräknat hur ökningen av antalet förrättningar inklusive administration av dessa kan finansieras inom den nuvarande ekonomiska ramen. Beräkningen av uppnådd besparingseffekt bland de nuvarande bidragstagarna har i huvudalternativet baserats på att alla bidragstagare får betalt för motsvarande 3 km och/eller 3 minuters kortare resa och restid än den nuvarande gränsen. Denna förändring får effekt på samtliga nuvarande bidragstagare som får en lägre ersättning via bidraget. Mellanskillnaden får djurägaren själv stå för. Den totala besparingen enligt denna beräkning uppgår till 1 140 000 kr. I det fallet gränsen för bidrag skulle höjas till 35 km/5 minuters restid, alternativt 40 km/10 minuters restid, skulle besparingen på motsvarande sätt öka till 1 760 000 kr respektive 2 980 kronor.

SJV har i sin kalkyl bedömt att de tillkommande distrikten skulle medföra ytterligare 3.000 - 3 500 transaktioner. Man har vidare beräknat att det behövs en resursförstärkning med en halv tjänst för att klara denna ökade administration. En rent matematisk beräkning ger vid handen att varje extratransaktion i genomsnitt skulle ta högst 15 minuter i anspråk, inklusive beslut, förfrågningar, utbetalning samt kontroll. Vår bedömning är att SJV:s resurskalkyl förefaller tilltagen i lägst laget.

En fråga som man också måste ta hänsyn till vid valet av alternativa utbetalningsformer för avlägset boende djurägare är huruvida bidraget är förenligt med EU:s regler. Vi har varit i kontakt med såväl företrädare för SJV som Jordbruksdepartementet. Slutsatsen av våra samtal är att alla bidrag som går till verksamheter inom jordbrukssektorn bör vara klarerade med EU:s kommission. Vi har under arbetets gång genom kontakter med Jordbruksdepartementet fått verifierat att nuvarande bidragsform är anmäld till EU-kommissionen.

Slutsatsen av detta är att samtliga förslag som vi beskrivit i vår rapport rimligen borde bli föremål för notifiering vid ett eventuellt införande. Därvidlag är det ingen skillnad mellan de fem alternativen. En notifiering behöver emellertid inte utgöra något problem om Sverige beslutat sig för att driva frågan med välgrundade argument. Enligt vad vi kunnat erfar utgör dessutom djurskydd ett prioriterat område inom EU och syftet med detta bidrag är ju att säkerställa ett kvalitativt djurskydd varför man kan ha goda förhoppningar om att EU ställer sig positivt till framförda förslag. Denna slutsats kan åtminstone gälla för de fyra första alternativen. Vi vill dock påpeka att den information vi erhållit från olika håll inte varit helt entydig, varför frågan bör studeras ytterligare.

Alt 5 är att betrakta som ett schablonstöd, vilket innebär att det kan ses som ett rent driftstöd, något som är förhjuldet inom ramen för EU:s jordbrukspolitik. Kopplingen mellan verklig utgift och stöd är dessutom svag.

Vår bedömning är att samtliga förslag till förändringar med undantag av alternativ 5 ("Stödalternativet") innebär en ökad administrativ kostnad jämfört med nuläget.

Ur relativ synvinkel framstår alternativ 3 och 4 som de mest administrativt krävande. Vår bedömning är också att det finns en påtaglig risk att administrationskostnaderna blir oproportionerligt stora ställt i relation till utbetalda bidragsmedel. I ett eventuellt fortsatt arbete med det konkreta införandet av ett nytt system är det nödvändigt att fokusera på en så kostnadseffektiv men ändå säker administration av bidraget som möjligt.

Alternativen 1 och 2 medför inga förändringar i jämförelse med nu gällande system för de djurägare som använder veterinärer från DVO medan däremot en ny administration måste byggas upp för de djurägare som använder privata veterinärer. Det är i dagsläget enligt bedömningar från SJV 17 distrikt med privata veterinärer som upprätthåller en verksamhet enligt de generella krav som SJV fastlagt. Självfallet ska alla privata veterinärer som uppfyller kraven ha möjlighet att ta del av bidraget. I det omedelbara tidsperspektivet betyder det dock att det tillkommande antalet förrättningar är relativt begränsat i jämförelse med helheten varför den tillkommande administrationen blir betydligt mycket lägre än vad som är fallet om administrationen av samtliga förrättningar ska byggas upp på nytt. Enligt vårt förmenande är därför alternativ 1 och 2 gynnsamma ur kostnadssynpunkt. Vi kan dock konstatera att alternativ 1 innebär att SJV både är administratör av bidraget samtidigt som veterinärer inom DVO är "brukare" av bidraget, vilket kan uppfattas som ett problem ur konkurrensneutralitetssynvinkel. Detta gäller särskilt alternativ 2 varför alternativ 1 är att föredra av dessa två alternativ.

Alternativet med utbetalning till djurägaren i form av ett generellt stöd (Alternativ 5) bedöms inte vara förenligt med EU:s stödregler. Det är knappast ej heller förenligt med den svenska jordbrukspolitikens syfte, att stärka djurskyddet, varför vi inte tycker det är lämpligt.

7. Sammanfattning och rekommendationer

Ett ur konkurrensneutralitetssynpunkt bra alternativ är att låta länsstyrelserna i respektive län hantera administrationen (alternativ 4). Vår generella uppfattning är också att länsstyrelserna är lämpade att klara kontrolluppgiften.

Ett problem är dock att en spridd administration av bidraget med stor sannolikhet medför en ökad andel administration per bidragskrona, vilket innebär att det utbetalade bidragets andel av anslaget för ändamålet sjunker medan administrationsdelen ökar. Detta torde knappast vara förenligt med syftet med medlen; att säkerställa ett gott djurskydd.

Ett sätt att mildra effekterna av en ökad relativ administrationsandel vore att koncentrera administrationen av bidraget till en eller ett par länsstyrelser. Vi kan efter våra kontakter med företrädare för länsstyrelseenheter på Näringsdepartementet konstatera att det inte torde föreligga några omedelbara hinder att göra en sådan koncentration. Det fordras dock i detta sammanhang ytterligare studier för att se huruvida de administrativa systemen i dessa organisationer klarar av denna hantering utan allt för stort ingrepp. Vidare behöver frågeställningar avseende kostnadsfördelning samt vilka ökade kostnader som kan bli aktuella klargöras.

Alternativ 3 b är konkurrensneutralt på så sätt att veterinären inte är inblandad i själva bidragshanteringen annat än att han via sin faktura vidimerar att förrättningen ägt rum och att det framgår att förrättningen innehåller en bidragsberättigad resa. Det kan förefalla rimligt att det är den grupp som har nyttan av bidraget, i det här fallet djurägaren, som också ansöker och i viss mån administrerar bidraget.

Djurägaren belastas dock otvetydigt av en viss ökad administrativ börda. Även detta alternativ kommer att fördrå förändringar av administrationen på SJV samt vissa IT-relaterade investeringar. Omfattningen av dessa bör studeras särskilt om detta alternativ bedöms intressant.

ÖPwC:s sammanfattande bedömning är att alternativ 1 torde vara det alternativ som ger lägsta ökningen av kostnader för administration. Vår uppfattning är vidare att alternativet jämfört med nuläget innebär en avsevärd förbättring av konkurrensläget genom att de privata veterinärerna ges möjlighet att utnyttja systemet. Ytterligare fördelar med alternativet kan vara att det inte innebär några större investeringar som riskerar att låsa fast situationen inför framtida eventuella förändringar. Som framhållits tidigare är alternativet enligt vårt förmenande inte optimalt vad avser konkurrensneutraliteten genom att samma organisation både är administratör och ”brukare” av bidraget.

Alternativet 3 b är tillsammans med alternativ 4 konkurrensneutralt. Vår bedömning är dock att särskilt alternativ 4 kommer att vara förenat med väsentligt ökade kostnader, både i ett initialt läge samt löpande för administrationen. Även alternativ 3 fordrar ökade kostnader i samband med omläggningen, men driftskostnaderna torde bli lägre än i alternativ 4.

Bidraget till avlägset boende djurägare utgör en liten del av det totala anslag som staten tillskjuter för att genom SJV och DVO säkerställa en väl fungerande djurhälsovård. Vid val av bästa system för utbetalning av bidraget blir det nödvändigt att också beakta vilka ytterligare planer på förändringar inom området som finns för framtiden. Är förändringarna avseende bidraget till avlägset boende djurägare att betrakta som ett första steg som ska följas av ytterligare

7. Sammanfattning och rekommendationer

åtgärder m.a.p. konkurrensneutralitet etc. bör man noga överväga vilka ”inläsningseffekter” som de olika alternativen kan innebära.